

Сарајево, 25.10.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 18.10.2021. - 22.10.2021.**

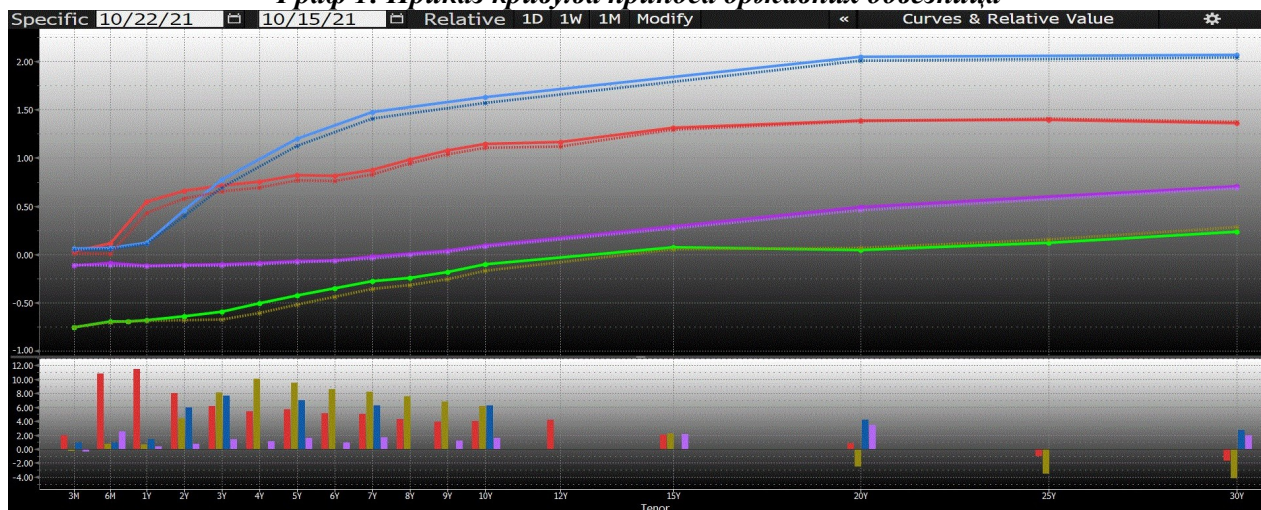
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Евروزона			САД			Велика Британија			Јапан						
	15.10.21	-	22.10.21	15.10.21	-	22.10.21	15.10.21	-	22.10.21	15.10.21	-	22.10.21				
2 године	-0,68	-	-0,64	↗	0,39	-	0,45	↗	0,58	-	0,66	↗	-0,11	-	-0,10	↗
5 година	-0,52	-	-0,42	↗	1,13	-	1,20	↗	0,77	-	0,83	↗	-0,07	-	-0,07	→
10 година	-0,17	-	-0,11	↗	1,57	-	1,63	↗	1,11	-	1,15	↗	0,08	-	0,10	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси			
	15.10.21	-	22.10.21	
3 мјесеца	-0,739	-	-0,742	↘
6 мјесеци	-0,707	-	-0,700	↗
1 година	-0,677	-	-0,670	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 22.10.2021. године (пуне линије) и 15.10.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне, посебно обвезница дуже рочности, забиљежили су приличан раст током протекле седмице, због очекивања да наставак раста цијена енергената може да додатно утиче на и онако високу стопу инфлације. Код приноса њемачких обвезница доспијећа 5-10 година седмични раст је износио између 6 и 9 базних поена, док је код обвезница краћег доспијећа дошло до повећања од 4 базна поена. Приноси италијанских обвезница су повећани између 13 и 28 базних поена. Највеће промјене су забиљежене код двогодишњих обвезница, с тим да је на крају седмице дошло до промјене обвезница које представљају бенчмарк, односно ове сегменте доспијећа сада представљају обвезнице дужих рокова доспијећа, па су промјене приноса из тог

разлога знатно веће. Агенција за додјелу кредитног рејтинга S&P је потврдила БББ рејтинг Италије, али је повећала изгледе рејтинга на позитиван са стабилан. Агенција Fitch је Финској и Аустрији потврдила АА+ рејтинге са стабилним изгледима. На крају прошле седмице тржишна мјера дугорочних инфлаторних очекивања у еврозони (5Y5Y forward inflation swap) је достигла ниво преко 2,0%. Раст ове мјере представља рефлексију очекивања тржишних учесника око инфлаторних притисака и очекивања поштравања монетарне политике. Ипак, према посљедњим истраживањима Bloomberga и Reutersa економисти не очекују повећање каматних стопа ЕЦБ прије 2024. године. Сједница УВ ЕЦБ се одржава овог четвртка, када се очекује да ће предсједница Lagarde покушати да ублажи управо очекивања повећања каматних стопа ове институције. Према изјавама других званичника ЕЦБ још увијек се очекује да је раст инфлације пролазног карактера, док су о питању употребе алатки монетарне политике наглашавали потребу флексибилности њихове употребе. Предсједник Deutsche Bundesbank и члан УВ ЕЦБ Weidmann је саопштио да ће се до краја године повући са функције из личних разлога, након што је провео више од десет година на челу ове институције. Његова оставка се означава као излазак једног од највећих „орлова“ креатора монетарне политике ЕЦБ, јер је често био најгласнији противник изузетно стимулативне монетарне политике ЕЦБ. У извјештају ММФ-а се наводи да ће ЕЦБ, како би достигла инфлаторни циљ, вјероватно морати повећати „некризне“ мјере када сљедеће године дође до окончања употребе због пандемије уведених квантитативних олакшица (PEPP).

ЕЦБ ће наредне године обавити стрес тестове климатских промјена, при чему ће, према објављеној методологији, од банака у еврозони тражити да процијене ризик са којим се могу суочити услед климатских промјена, како за послове кредитирања тако и за операције трговања. Ови тестови ће подразумијевати развој биланса банака током наредних 30 година, као и било коју врсту повезаних губитака са којима би могле да буду суочене у вријеме транзиције на више одрживе економије.

Крајем прошле седмице објављени су подаци који су указали на пад PMI индекса током октобра. Главни економиста Маркита Williamson је изјавио да наставак пандемије значи да ће проблеми ланца испоруке и даље представљати велику забринутост, што би могло да негативно утиче на производњу и на даљи раст цијена, како у прерађивачком тако и у услужном сектору. Додао је да се чини да ће, након веома јаког раста забиљеженог у другом и трећем кварталу, раст БДП-а у четвртном кварталу бити знатно слабији.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације - ЕЗ (финал.)	СЕП	3,4%	3,4%	3,0%
2.	Стопа темељне инфлације - ЕЗ (финал.)	СЕП	1,9%	1,9%	1,6%
3.	Произвођачке цијене – Њемачка (Г/Г)	СЕП	12,8%	14,2%	12,0%
4.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г)	АВГ	-	-1,6%	3,5%
5.	Однос дуга и БДП-а – ЕЗ (Г/Г)	2020.	98,0%	97,3%	83,6%
6.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.)	ОКТ	55,2	54,3	56,2
7.	PMI композитни индекс – Њемачка (прелим.)	ОКТ	54,3	52,0	55,5
8.	PMI композитни индекс – Француска (прелим.)	ОКТ	54,7	54,7	55,3
9.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	ОКТ	-5,0	-4,8	-4,0
10.	Индекс економског повјерења – Француска	ОКТ	110	113	111
11.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR)	АВГ	-	13,4	22,6
12.	Биланс текућег рачуна – Италија (у милијардама EUR)	АВГ	-	5,03	7,95
13.	Трговински биланс – Шпанија (у милијардама EUR)	АВГ	-	-3,88	-1,60
14.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г)	АВГ	-	5,8%	4,7%
15.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	АВГ	-	13,8%	19,0%
16.	Стопа незапослености – Холандија	СЕП	-	3,1%	3,2%

САД

Значајан напредак у прекиду проблема у вези са економским планом предсједника Bidena је направљен одбацивањем или скраћивањем дијелова пакета за порез и потрошњу, вриједног више билиона USD. Напредак је постигнут када се предсједник Biden састао са обе стране у Бијелој кући, те лидер већине у Сенату Chuck Schumer извршио притисак на демократе да закључе уговор што прије. Један од циљева за смањење пакета је програм који би обезбиједио двије године бесплатне школарине на колеџу и да трошкови здравствене заштите буду мањи од 250 милијарди USD.

Тржишни учесници углавном очекују да ће Фед на састанку FOMC-а који се одржава почетком новембра донијети одлуку да ублажи програм откупа обвезница, али се очекује да ће се дистанцирати од даљег раста каматних стопа, барем за сада. Предсједник Феда Powell је изјавио да су ограничења на страни понуде погоршана и да ће Фед морати да се побрине да монетарна политика буде позиционирана како би могла одреаговати на низ могућих посљедица. Министрица финансија Yellen је изјавила да очекује смањење стопе инфлације у другој половини следеће године, како се питања попут уских грла снабдијевања, затегнуто тржиште рада у САД и други фактори, који су узроковани пандемијом побољшавају, те је додала да тренутна ситуација рефлектује привремене проблеме.

Хиљаде радника и даље штрајкују широм САД тражећи веће плате и боље услове рада, упркос томе што су запослени у индустрији забаве у Холивуду постигли договор током викенда како би се избјегао одлазак радника, док је поопштравање услова на тржишту рада додатно охрабрило ове запослене. Представници Међународне алијансе запослених позоришне сцене и компанија забаве су постигли трогодишњи споразум чиме је избјегнута ситуација због које би око 60.000 радника овог сектора напустило радна мјеста.

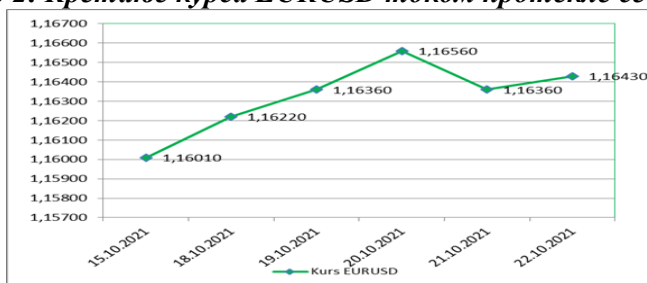
Bidenova администрација је изнијела план вакцинације за дјецу старосне доби од 5 до 11 година, који ће бити усвојен чим вакцинација против Ковид19 буде одобрена за ову старосну групу. Одлука Центра за контролу и превенцију болести (CDC) се очекује 2. или 3. новембра.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Индустријска производња (М/М)	СЕП	0,1%	-1,3%	-0,1%
2.	Искориштеност капацитета	СЕП	76,4%	75,2%	76,2%
3.	Индекс започетих кућа	СЕП	1.615.000	1.555.000	1.580.000
4.	Грађевинске дозволе	СЕП	1.680.000	1.589.000	1.721.000
5.	МБА апликације за хипотекарне кредите	15. окт	-	6,3%	0,2%
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	16. окт	297.000	290.000	296.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	9. окт	2.548.000	2.481.000	2.603.000
8.	Индекс расположења потрошача	17.окт	-	49,7	51,2
9.	Водећи индекс	СЕП	0,4%	0,2%	0,8%
10.	Продаја постојећих кућа (М/М)	СЕП	3,7%	7,0%	-2,0%
11.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	ОКТ	60,5	59,2	60,7
12.	PMI индекс услужног сектора Р	ОКТ	55,2	58,2	54,9
13.	Композитни PMI индекс Р	ОКТ	-	57,3	55,0

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,1601 на ниво од 1,1643.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Позајмице јавног сектора у Великој Британији су скоро преполовљене током првих шест мјесеци текуће фискалне године, након што су у претходној години забиљежени најлошији подаци од Другог свјетског рата под утицајем снажних ефеката пандемије Ковид19 на економију. Министар Sunak ће 27. октобра објавити да ће позајмице током фискалне 2021/22. године бити око 40 милијарди GBP испод посљедњих прогноза из марта, захваљујући економском расту. Sunak је раније истакао да ће приликом ревизије буџета која је планирана за наредну седмицу изложити на који начин ће наставити да подржавају јавне услуге, бизнисе и послове уз одрживост јавних финансија у будућности. Задуживање јавног сектора је током првих шест мјесеци фискалне 2021/22. године смањено на 108,1 милијарду GBP, што је за 101,2 милијарде GBP мање у односу на период април-септембар 2020. године, али је и даље троструко веће у односу на нивое који су забиљежени прије пандемије. Такође, очекује се да ће приликом презентације буџетских очекивања Sunak смањити порез на профите банака за више од 60% са циљем да одржи Лондон конкурентним финансијским центром на глобалној сцени након Брегзита.

Током протекле седмице објављени су подаци за инфлацију који показују да је током септембра инфлација благо успорила, те је износила 3,1%, што је нешто испод претходних 3,2%. Успорјење инфлације је било неочекивано, али се, ипак, претпоставља да је ово само привремени предах који неће спријечити ВоЕ да повећа референтну каматну стопу, вјероватно већ наредног мјесеца.

Након објављених позитивних PMI података крајем прошле седмице, главни економиста Маркита Williamson је изјавио да неочекивани опоравак не би требало гледати као зелено свјетло за ВоЕ да повећа каматне стопе наредне седмице, јер растући број заражених представља ризик по економски раст у долазећим мјесецима, посебно када су у питању активности услужног сектора. То би могло на крају да доведе до поновног увођења рестриктивних здравствених мјера како се зима приближава.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г)	ОКТ	-	6,5%	5,8%
2.	Инфлација (Г/Г)	СЕП	3,2%	3,1%	3,2%
3.	PPI излазне цијене производње (Г/Г)	СЕП	6,8%	6,7%	6,0%
4.	PPI улазне цијене у производњу (Г/Г)	СЕП	11,8%	11,4%	11,2%
5.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP)	СЕП	23,2	21,0	16,1
6.	Gfk повјерење потрошача	ОКТ	-16	-17	-13
7.	Малопродаја (Г/Г)	СЕП	-0,4%	-1,3%	-0,2%
8.	PMI прерађивачки сектор P	ОКТ	56,0	57,7	57,1
9.	PMI услужни сектор P	ОКТ	54,5	58,0	55,4
10.	Композитни PMI индекс P	ОКТ	54,0	56,8	54,9

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, а апрецирала је у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,84363 на ниво од 0,84649, а повећан је и курс GBPUSD са нивоа од 1,3751 на ниво од 1,3755.

ЈАПАН

Премијер Kishida је изјавио да ће Јапан позвати глобалне произвођаче нафте да повећају производњу и подуму кораке како би ублажили ударе на индустрије погођене недавним растом трошкова енергије. Kishida је додао да је дао инструкције свом кабинету да подуму „флексибилне мјере“ како би умањили посљедице раста цијена нафте, истичући све већу забринутост креатора политике због могуће штете по крхки опоравак Јапана.

Министар за економску сигурност Kobayashi је за Financial Times изјавио да Јапан историјски није успио да идентификује битне технологије које би широку индустријску економију требало да штите и промовишу чиме би осигурали њену неопходност за глобалну економију. ММФ је подржао план новог јапанског премијера за увођење новог пакета подстицаја, као и његов фокус на рјешавању неједнакости за ублажавање економског утицаја пандемије коронавируса.

Reuters је, позивајући се на неименоване изворе, објавио да ВоЈ дискутује о постепеном укидању кредитног програма за Ковид19, ако се број заражених настави смањивати, што би могло довести до тога да ВоЈ изађе из кључне политике кризног режима и прије него што инвеститори очекују. Тржишни учесници су очекивали да ће ВоЈ по трећи пут продужити шему програма, која би требало да се заврши у марту. Креатори политике нису постигли консензус током прелиминарних разговора, те је мала вјероватноћа да ће одлука бити донијета прије децембра. Такође, постоји забринутост да банке користе ову шему за своје личне интересе, а не да трансферишу новац компанијама којима је то потребно.

Стопа инфлације у Јапану је први пут позитивна од почетка пандемије Ковид19, што је доказ да раст трошкова енергије и сировина постепено подстичу раст стопе инфлације. ВоЈ ће на састанку који ће се одржати 27. - 28. октобра размотрити ове податке, те ће објавити нове кварталне пројекције економског раста и инфлације, гдје се очекује да ће прилагодити прогнозе економског раста и инфлације за текућу фискалну годину.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

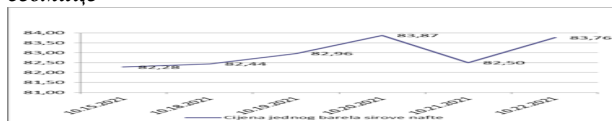
Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (у милијардама ЈПУ)	СЕП	-530,4	-622,8	-637,2
2.	Извоз (Г/Г)	СЕП	10,5%	13,0%	26,2%
3.	Увоз (Г/Г)	СЕП	34,6%	38,6%	44,7%
4.	Продаје у супермаркетима (Г/Г)	СЕП	-	3,2%	-0,1%
5.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) F	СЕП	71,9%	71,9%	85,2%
6.	Стопа инфлације (Г/Г)	СЕП	0,2%	0,2%	-0,4%
7.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	ОКТ	-	53,0	51,5
8.	PMI индекс услужног сектора Р	ОКТ	-	50,7	47,8
9.	Композитни PMI индекс Р	ОКТ	-	50,7	47,9

ЈПУ је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 132,52 на ниво од 132,18. ЈПУ је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 114,22 на ниво од 113,50.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 82,28 USD (70,92 EUR). Цијена нафте је током протекле седмице наставила да одржава вишу цијену, преко 80 USD по барелу. Чланице ОПЕС+ поново нису успјеле да достигну циљани ниво понуде нафте, погоршавајући дефицит у снабдијевању, с обзиром на то да се глобална економија опоравља након пандемије. ОПЕС+ је у септембру понудио за 15% мање нафте у односу на планирану понуду. У августу је ово смањење износило 16%, а у јулу 9%. Овакве околности рефлектују немогућност појединих чланица, укључујући Анголу, Нигерију и Азербејџан да повећају производњу на договорене нивое због недостатка инвестиција, експлоатације и других околности. Цијена нафте је и у прошлој седмици имала подршку због несташице природног гаса, електричне енергије и угља широм свијета, док је пад температуре у Кини потакнуо забринутост због бојазни да највећи потрошач енергије не може да задовољи домаћу тражњу за гријањем. Средином седмице ЕИА је објавила да су залихе нафте у САД смањене, након што су биљежиле раст три седмице узастопно. Залихе су смањене за 400.000 барела на 426,5 милиона барела у седмици која је завршила 15. октобра. Овакви подаци су били неочекивани јер су аналитичари сматрали да ће доћи до раста залиха за 1,9 милиона барела. ЕИА је, такође, саопштила да је понуда бензина смањена за 5,4 милиона барела, те се налази на нивоу од око 3% испод петогодишњег просјека. Током трговања у четвртак цијена нафте је смањена значајним дијелом због тога што су инвеститори који су имали отворене позиције у фјучерсима на нафту, затворили позиције и реализовали профите, што се одразило на пад цијене нафте. Ипак, цијена овог енергента је већ наредног дана коригована навише, те је протеклу седмицу завршила изнад 83 USD по барелу. На затварању тржишта у петак цијена нафте је забиљежила седмични раст од 1,80%. Ово је девета седмица заредом да цијена нафте биљежи раст. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 83,76 USD (71,94 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелjenje за банкарство

Одривање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, пројене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.767,62 USD (1.523,68 EUR). Током протекле седмице цијена злата је била под утицајем депрецијације USD, инфлаторних очекивања, као и очекивања везано за кораке рестриктивније монетарне политике Феда. Почетком седмице цијена злата је благо смањена након што су објављени подаци о индустријској производњи у САД који су били лошији од очекиваних, што је с друге стране неутралисано депрецијацијом долара. Почетком седмице цијена је била под утицајем очекивања података који су требали бити објављени у Beige Book, која даје преглед стања економије, чиме би се могла учврстити очекивања, али и под утицајем забринутости за моменат када би се могло десити прво повећање каматних стопа у САД од почетка пандемије. Након што је овај документ објављен, те показао да постоји упорна напетост између два мандата Феда (инфлација и незапосленост), то је дало одређени подстицај расту цијене злата. Поред тога, цијена овог племенитог метала је током седмице била под утицајем шпекулација да ће централне банке, како јачају инфлаторни притисци, поштрити монетарне политике раније него што се очекивало. Аналитичари UBS Group сматрају да би ризици убрзане инфлације и очекивања слабијег раста могли дати подршку расту цијене злата у наредна два мјесеца, посебно уколико забринутост због стагфлације буде настављена. Недостатак енергије у неким подручјима, који је повезан са оштрим растом цијена енергије, успорењем индустријске активности и негативним ефектима ширења делта соја вируса корона ометају опоравак сектора услуга и појачавају забринутост због потенцијалне стагфлације. Аналитичари UBS Group су закључили да је, историјски посматрано, током периода стагфлације злато имало добре перформансе.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.792,65 USD (1.539,68 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је повећана за 1,42%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

